

ONDERWIJS- en EXAMENREGELING

ROC MONDRIAAN

BRIN nummer: 27GZ

<i>Naam school</i>	School voor Uiterlijke verzorging	
<i>Kwalificatie</i>	Junior Kapper	
<i>Crebonr. Kwalificatie</i>	95120	
<i>Niveau</i>	2	
<i>Kwalificatiedossier</i>	Kapper	2015
<i>Cohort</i>	2015	
<i>Leerwegen en opleidingsvarianten</i>	<i>Aantal</i>	<i>leerjaren</i>
BOL	2	jaar
BBL	2	jaar

INLEIDING.....	3
1. OPLEIDING	4
1.1 Het beroep	4
1.2 Inrichting van de opleiding	6
1.3 Beroepspraktijkvorming (BPV)	8
1.4 Loopbaan en burgerschap	9
1.5 Nederlands	10
1.6 Moderne vreemde talen	10
1.7 Rekenen	11
1.8 Studieduur, studiebelasting en onderwijsprogrammering	11
1.9 Begeleiding en ondersteuning	12
1.10 Studievoortgang en toetsing	13
1.11 Bindend studieadvies	20
1.12 Klachtenprocedure en beroepsprocedure	20
1.13 Gedragscode	21
1.14 Mondriaanpas	21
1.15 Lesrooster en aanwezigheid	22
1.16 Reglementen	22
2. EXAMINERING	23
2.1 Examenprogramma	23
2.2 Examenplannen	24
2.3 Diploma-eisen	27
2.4 Nederlands	27
2.5 Moderne Vreemde Talen	28
2.6 Rekenen	28
2.7 Examenreglement	29
2.8 Examencommissie en onvoorziene gevallen	29
2.9 Beroepsprocedure	29
BIJLAGEN.....	30
1. Enkele belangrijke begrippen	31
2. Centraal Examenreglement Beroepsopleidingen ROC Mondriaan	33
3. Examencommissie	39
4. Commissie van Beroep voor de Examens	39
5. Klachtencommissie ROC Mondriaan	39
6. Niveaubeschrijvingen Nederlands	40
7. Niveaubeschrijvingen Moderne Vreemde Talen	41
8. Beschrijving rekenvaardigheden	42

INLEIDING

Beste student,

Welkom bij ROC Mondriaan!

Je ontvangt deze Onderwijs- en Examenregeling (afgekort: Oer) om je inzicht te geven in de opleiding waarvoor je je hebt ingeschreven bij ROC Mondriaan. Het is belangrijk om deze Oer goed te lezen en er regelmatig dingen in op te zoeken. In de Oer staat vermeld wat je van de school kunt verwachten en wat de school van jou verwacht. Met andere woorden: wat je rechten en plichten zijn als student van Mondriaan.

Deze Oer bestaat uit twee delen. In het hoofdstuk *Opleiding* staat beschreven wat je tijdens de opleiding leert. Je leest over onze werkwijze. Ook krijg je informatie over het beroep waarvoor je wordt opgeleid en over hoe de opleiding is ingericht.

In het hoofdstuk *Examinering* kun je lezen waaruit je examen bestaat en welke diploma-eisen er gelden. Als blijkt dat je aan de eisen voldoet, krijg je het diploma.

Bij deze Oer hoort het Centraal Examenreglement Beroepsopleidingen ROC Mondriaan (bijlage 2). In dit reglement zijn de rechten en plichten van jou als student en van de school, ROC Mondriaan, ten aanzien van de examinering vastgelegd.

Deze Oer is geldig voor studenten die in het studiejaar 2015 aan de opleiding beginnen.

De laatste versie van deze Oer kun je altijd vinden op de website van ROC Mondriaan: www.rocmondriaan.nl. Als zich wijzigingen voordoen, stellen we je daar schriftelijk van op de hoogte.

De opleiding die in deze Oer beschreven wordt, werkt volgens de uitgangspunten van de Beroepsgerichte Kwalificatiestructuur MBO. Het gaat er niet alleen om dat je kennis verwerft, maar ook dat je deze kennis weet toe te passen in je beroep, dat je de houding aanneemt die past bij je beroep en dat je inzicht hebt om problemen op te lossen die je in je beroep zult tegenkomen.

Jouw opleiding valt onder het aanbod van de School voor Uiterlijke verzorging.

Veel succes bij het doorlopen van deze opleiding.

Naam onderwijsmanager

Dhr. V.D.B. van Eijck.

1. OPLEIDING

1.1 Het beroep

Junior Kapper/Kapper

Niet voor niets kennen we de uitdrukking: 'als je haar maar goed zit'. Iemand met een gestyled en verzorgd kapsel ziet er niet alleen goed uit, maar voelt zich vaak ook goed. Als kapper(1) kun jij daar een belangrijke bijdrage aan leveren. Je klanten komen bij jou voor hun haarverzorging: wassen, knippen en/of snijden, (ont)kleuren, permanenten, ontkroezelen en watergolven. Ook föhnen en stylen zijn manieren om je klant het kapsel te geven, dat hij of zij wil. Je geeft advies over wat het best bij de klant past en over de behandeling van (eventuele) haarproblemen. Daarnaast verkoop je haarverzorgingsproducten.

Je moet als kapper niet alleen goed zijn in je vak, maar ook goed met allerlei typen mensen kunnen omgaan. Dat je jouw klant centraal stelt en sociaal en communicatief sterk bent, spreekt daarom voor zich. In dit beroep zijn ook een zelfstandige houding, gestructureerd werken en aandacht voor hygiëne heel belangrijk.

Als kapper kun je aan de slag bij verschillende typen kappersbedrijven: gespecialiseerde damessalons, gespecialiseerde herensalons, gemengde kapsalons en specifieke kapsalons. Specifieke kapsalons kunnen modegevoelige en trendy salons zijn en/of salons die zich op de behandeling van afrohaar richten. De meeste kappersbedrijven zijn gemengde bedrijven. Je kunt ook als zelfstandig ondernemer je eigen kapsalon starten of ambulant gaan werken: als kapper die bij de klant aan huis komt.

Om de opleiding te gaan volgen is kapper een mooi beroep voor vrouwen én mannen. Toch zijn de meeste kappers vrouwen. Als je er over denkt om kapper te worden, bedenk dan eens of de volgende kenmerken bij jou passen. Je hecht veel waarde aan uiterlijke verzorging en bent geïnteresseerd in haarverzorging en haarmode. Je houdt er van om je vakmanschap op creatieve wijze in te zetten. Verder voel je je verantwoordelijk voor je eigen werk en voor je klanten. Je bent accuraat, klant- en resultaatgericht. Bovendien houd je ervan om met mensen om te gaan, contacten te leggen en te onderhouden. Je kunt zelfstandig werken en bent ook bereid om flink aan te pakken.

Aan het werk: wat wordt er van je verwacht? Als beginnend kapper wordt van je verwacht, dat je:

- - je dienstverlenend opstelt en goed met allerlei soorten mensen kunt omgaan;
- - je kunt bepalen welke behandelingen geschikt zijn voor je klant (en welke juist niet);
- - de klant duidelijk advies geeft over kapsels, behandelingen en producten;
- - kansen signaleert en producten en behandelingen kunt verkopen;
- - verschillende typen haarverzorging en haarstyling kunt uitvoeren;
- - overweg kunt met de producten en apparatuur die je bij de behandelingen nodig hebt;
- - altijd goed werk levert, ook onder tijdsdruk;
- - gestructureerd, nauwkeurig, hygiënisch en veilig werkt, volgens de geldende voorschriften;
- - weet waar je eigen grenzen liggen bij de uitoefening van je beroep;
- - mensen kunt doorverwijzen als dat nodig is;
- - jezelf en het bedrijf goed vertegenwoordigt, zodat de klant een positief beeld heeft;
- - nieuwe ontwikkelingen in je vakgebied volgt en je eigen competenties op peil houdt;
- - om kunt gaan met managementinformatie (lezen/interpreteren van managementgegevens);
- - beschikt over commerciële kennis en vaardigheden.

Het kappersvak kun je uitstekend combineren met ondernemerschap. Ben je zelfstandig en heb je ondernemingsgeest en lef en kun je voldoen aan de bovengenoemde verwachtingen, dan is kapper/ondernemer wellicht iets voor jou.

(1) Overal waar in de tekst de mannelijke vorm is gebruikt kan ook de vrouwelijke vorm worden gelezen.

Loopbaanperspectief

De junior kapper kan doorgroeien naar kapper. Verder is groei mogelijk naar bedrijfsleider, een managementfunctie of zelfstandig ondernemer. De kapper kan doorgroeien naar bedrijfsleider, ondernemer of salonmanager. Om als zelfstandig ondernemer aan de slag te gaan is aanvullende scholing op het gebied van ondernemerschap dringend gewenst. Dit kan binnen het reguliere mbo-

onderwijs bijvoorbeeld via de certificeerbare eenheid 'Ondernemerschap' van KC Handel. De niveau 4 kwalificatie 'ondernemend kapper' biedt een optimale en specifieke voorbereiding op het ondernemerschap in de kappersbranche. De ondernemend kapper kan doorgroeien naar ondernemer met meerdere kapsalons / vestigingen, of naar functies in de aanverwante bedrijven zoals producenten van haarverzorgende producten of van hulpmiddelen voor de kapper of kapsalon.

Wat ga je leren

Wat je als beginnend beroepsbeoefenaar allemaal moet kennen en kunnen staat beschreven in het kwalificatiedossier. Daar kun je aan de hand van de beschreven kerntaken en werkprocessen vinden wat je moet beheersen.

Kerntaken

Kerntaak 1: Knipt en snijdt het haar

De Junior Kapper maakt afspraken met de klant en ontvangt de klant. Hij analyseert het haar en de hoofdhuid. Stelt vervolgens een behandelplan op en bereidt de behandeling voor.

Hij verzorgt het haar en de hoofdhuid en knipt en/of snijdt het haar.

Werkprocessen:

- 1.1 Afspraak maken en de klant ontvangen
- 1.2 Behandelplan opstellen en behandeling voorbereiden
- 1.3 Verzorgen van het haar en de hoofdhuid
- 1.4 Knippen en snijden

Benodigde competenties:

- Op de behoeften en verwachtingen van de klant richten
- Instructies en procedures opvolgen
- Samenwerken en overleggen
- Ethisch en integer handelen
- Vakdeskundigheid toepassen
- Materialen en middelen inzetten
- Creëren en innoveren
- Plannen en organiseren
- Met druk en tegenslag omgaan

Kerntaak 2: Vormt het haar om

De Junior Kapper analyseert het haar en de hoofdhuid. Stelt een behandelplan op en bereidt de behandeling voor. Hij kan föhnen en stylen. Hij kan tijdelijk omvormen (watergolven of tangen). Hij kan blijvend omvormen (permanenten of curling). Hij kan producten en diensten verkopen en adviseren.

Werkprocessen:

- 2.1 Behandelplan opstellen en behandeling voorbereiden
- 2.3 Föhnen en stylen
- 2.4 Tijdelijk omvormen
- 2.5 Blijvend omvormen
- 2.8 Producten en diensten verkopen en adviseren

Benodigde competenties:

- Samenwerken en overleggen
- Ethisch en integer handelen
- Vakdeskundigheid toepassen
- Materialen en middelen inzetten
- Creëren en innoveren
- Plannen en organiseren
- Met druk en tegenslag omgaan
- Op de behoeften en verwachtingen van de klant richten
- Instructies en procedures opvolgen

Kerntaak 3: (Ont)kleurt het haar

De Junior Kapper analyseert het haar en de hoofdhuid. Stelt een behandelplan op en bereidt de behandeling voor. Hij kan (ont)kleuren. Hij kan de behandeling afronden en de administratie bijwerken.

Werkprocessen:

- 3.1 Behandelplan opstellen en behandeling voorbereiden
- 3.2 (Ont)kleuren
- 3.3 Behandeling afronden en administratie bijwerken

Benodigde competenties:

- Beslissen en activiteiten initiëren
- Samenwerken en overleggen
- Ethisch en integer handelen
- Vakdeskundigheid toepassen
- Materialen en middelen inzetten
- Creëren en innoveren
- Plannen en organiseren
- Met druk en tegenslag omgaan
- Op de behoeften en verwachtingen van de klant richten
- Instructies en procedures opvolgen

De opleiding Junior Kapper bestaat uit een beroepsgericht deel en generiek deel.

Het beroepsgerichte deel bestaat uit de vakken:

- Beroepsgericht
- Vaktheorie
- Vrije ruimte

Het generieke deel bestaat uit de vakken:

- Nederlands
- Rekenen
- Loopbaan en burgerschap
- Sociale vaardigheden

1.2 Inrichting van de opleiding

De opleiding is gebaseerd op periodes. Een periode is ongeveer 10 weken waarin steeds een thema centraal staat. Zo zijn er bijvoorbeeld voor het beroepsgerichte deel de thema's föhnen, knippen, enz. In het onderstaande schema is te vinden wat de onderwerpen zijn die worden behandeld. Om onderwijskundige en/of organisatorische redenen kan het zijn dat een onderwerp in een ander blok dan het aangegeven blok wordt behandeld.

JUNIOR KAPPER LEERJAAR 1

	Beroepsgericht	Vaktheorie	Nederlands	Rekenen	Loopbaan & Burgerschap	Sociale vaardigheden	Vrije ruimte
1	Knippen Vormgeving Kleuren	Haar en huid Knippen	Startmeting	Startmeting	Opdrachten reader L&B leerjaar 1	Breingeheimen	Opdracht blokboek
2	Knippen Vormgeving Kleuren	Haar en huid Permanenten	Oefenen deelvaardigheden	Oefenen deelvaardigheden	Opdrachten reader L&B leerjaar 1	Breingeheimen	Opdracht blokboek
3	Knippen Blijvend omvormen Tijdelijk omvormen	Haar en huid Regelgeving Kleuren	Oefenen deelvaardigheden	Oefenen deelvaardigheden	Opdrachten reader L&B leerjaar 1	Breingeheimen	Opdracht blokboek
4	Knippen Kleuren	Haar en huid Knippen	Oefenen deelvaardigheden	Oefenen deelvaardigheden	Opdrachten reader L&B leerjaar 1	Breingeheimen	Opdracht blokboek

JUNIOR KAPPER LEERJAAR 2

	Beroepsgericht	Vaktheorie	Nederlands	Rekenen	Loopbaan & Burgerschap	Vrije ruimte
1	Knippen heren Blijvend omvormen Tijdelijk omvormen Proeve kleuren	Heren knippen	Oefenen deelvaardigheden	Oefenen deelvaardigheden	Opdrachten reader L&B leerjaar 2	Opdracht blokboek
2	Knippen Blijvend omvormen Tijdelijk omvormen	Diagnose Behandel - plan Permanent	Oefenen deelvaardigheden	Oefenen deelvaardigheden	Opdrachten reader L&B leerjaar 2	Opdracht blokboek
3	Examentraining	Examen-training	Oefenen deelvaardigheden	Oefenen deelvaardigheden en examens	Opdrachten reader L&B leerjaar 2	Opdracht blokboek
4	Proeve van bekwaamheid - blijvend omvormen - tijdelijk omvormen - knippen en föhnen	Examen-training Theorie examen	examens	examens	Opdrachten reader L&B leerjaar 2 Portfolio beoordeling	

Nederlands

Bij de talen wordt bij "oefenen deelvaardigheden" in iedere periode afwisselend gewerkt met:

- spreken
- gesprekken voeren
- luisteren
- lezen
- schrijven

Rekenen

Bij rekenen wordt bij "oefenen deelvaardigheden" in iedere periode afwisselend gewerkt met:

- getallen
- meten
- verbanden
- verhoudingen

Loopbaan en burgerschap**Loopbaan**

Loopbaanoriëntatie en -ontwikkeling draagt maatschappelijk gezien bij aan employability, ondernemerschap en persoonlijke ontplooiing. De elementen die bij loopbaanoriëntatie en -begeleiding aan bod komen zijn:

- beschouwing van de capaciteiten die van belang zijn voor de loopbaan,
- beschouwing van de wensen en waarden van belang voor de loopbaan,
- onderzoek naar werk en mobiliteit in de loopbaan,
- loopbaangerichte planning en beïnvloeding van het leer- en werkproces,
- netwerken en contacten opbouwen

Burgerschap

De burgerschapsvorming bestaat uit 4 dimensies. Al deze dimensies komen tijdens de opleiding in het onderwijs aan bod:

- de politiek-juridische dimensie
- de economische dimensie
- de sociaal-maatschappelijke dimensie
- de dimensie vitaal burgerschap

De opleiding Junior Kapper bestaat uit leren op school en leren tijdens de BPV.

Bij de BOL-opleiding ben je bij het leren op school 3 of 4 dagen per week op de opleiding. Tijdens de dagen op school heb je een vast rooster. Je krijgt instructielessen en je werkt onderdelen zelfstandig uit waarbij je wordt begeleid door een docent. Je hebt een persoonlijke begeleider in de vorm van een studieloopbaanbegeleider (SLB).

Je hebt 1 of 2 dagen in de week Beroeps Praktijk Vorming (BPV). Je leert dan niet op school, maar in het bedrijf waar jij je BPV doorbrengt.

Bij de BBL-opleiding ben je bij het leren op school maar 1 dag per week op de opleiding en 4 dagen in het bedrijf.

De opdrachten voor alle vakken zijn per periode vormgegeven in een blokboek. Je weet vooraf welke opdrachten er zijn en hoe deze beoordeeld worden. Tijdens de lessen wordt afwisselend gewerkt met instructie en het onder begeleiding uitvoeren van opdrachten

1.3 Beroepspraktijkvorming (BPV)

Je leert niet alleen op school, maar ook d.m.v. de BPV, de Beroeps Praktijk Vorming. De BPV is een verplicht onderdeel van je opleiding en moet je met een voldoende resultaat afsluiten om je diploma te behalen. Het aantal uren BPV per jaar vind je in het overzicht van 1.8: Studieduur, studiebelasting en onderwijsprogrammering.

Het mbo kent BOL- en BBL-opleidingen. De Beroeps Opleidende Leerweg (BOL) houdt in dat je volledig dagonderwijs volgt. Dat wil niet zeggen, dat je elke week alleen op school zit. Je leert ook in de praktijk, tijdens de BeroepsPraktijkVorming (BPV = stage). Je loopt één of meerdere periodes stage.

BBL staat voor de Beroeps Begeleidende Leerweg. Als je de BBL-route volgt, combineer je werkend leren met een opleiding op school. Dat houdt in dat je meestal één dag in de week lessen volgt op school en daarnaast drie of vier dagen per week werkt en leert. Voordat je met een BBL-opleiding kunt beginnen, moet je een BPVO (Beroeps Praktijk Vormings Overeenkomst) hebben met een bedrijf. Dat bedrijf moet een erkend leerbedrijf zijn.

Waar

Je krijgt van de school vooraf informatie over de BPV. De BPV mag alleen plaatsvinden bij een door het SBB (stichting Samenwerking Beroepsonderwijs Bedrijfsleven) erkend leerbedrijf. Omdat het erkende leerbedrijven zijn, weet de school dat het BPV-bedrijf voldoende kwaliteit zal hebben. Tijdens de voorlichting over de BPV krijg je informatie wat een erkend leerbedrijf is. De school helpt BOL-studenten met het vinden van een BPV-bedrijf wanneer dat nodig is.

Begeleiding

In het bedrijf word je begeleid door de praktijkopleider van dat bedrijf. Door school word je begeleid door een docent, de BPV- begeleider. Dit gebeurt door je te bezoeken op jouw BPV bedrijf en door (telefonisch) contact te hebben met je praktijkopleider. Vanzelfsprekend word je voorbereid op de BPV.

Problemen tijdens de BPV

Wanneer je tijdens je BPV problemen hebt, probeer je deze problemen eerst zelf op te lossen met de praktijkopleider van het bedrijf. Is dit niet mogelijk dan neem je contact op met je BPV-begeleider van school en komen jullie er samen niet uit, dan wordt de BPV-coördinator van de school hierbij ingeschakeld.

BPVO

Voordat je aan de BPV begint, wordt er een BPVO (Beroeps Praktijk Vormings Overeenkomst) opgemaakt. De school, het bedrijf en jijzelf (en je ouders/verzorgers als je nog geen 18 jaar bent) ondertekenen deze overeenkomst. Pas dan begin je aan een erkende BPV. Als je nog geen getekende BPVO hebt, tellen de gemaakte uren BPV NIET mee! Als je de BBL-opleiding volgt, dan wordt de BPVO ook ondertekend door het SBB (stichting Samenwerking Beroepsonderwijs Bedrijfsleven) , dat het leerbedrijf heeft erkend.

In de BPVO staat onder andere aangegeven dat je in de BPV aan kerntaken en werkprocessen gaat werken, hoe de begeleiding geregeld is, jouw rechten en plichten en die van het leerbedrijf en de opleiding, enz.

Een van de afspraken in de BPVO betreft het aantal uren dat je in de BPV zult zijn. Je dient je aan deze uren te houden. Je moet een urenregistratie bijhouden om aan te kunnen tonen dat je alle uren hebt gemaakt. Wanneer je je niet aan het afgesproken aantal uren houdt, kan de opleiding de BPVO met jou ontbinden. Zonder BPVO kun je niet verder met je opleiding.

BPV-informatiegids

Voordat je aan de BPV begint, krijg je een BPV-informatiegids of BPV-boek uitgereikt, waarin je informatie krijgt over:

- de inhoud en inrichting van de BPV
- de begeleiding tijdens de BPV door de school en het leerbedrijf
- het aantal uur BPV per leerjaar
- de voorbereiding op de BPV
- opdrachten waaraan je tijdens de BPV gaat werken
- de afsluiting en beoordeling van de BPV
- het oplossen van problemen tijdens BPV

Wanneer is de BPV voldoende?

Om je diploma te behalen, moet je voor je BPV een voldoende halen. Dit betekent dat je moet voldoen aan onderstaande zaken:

1. Je hebt een getekende Beroepspraktijkovereenkomst (BPVO)
2. Je hebt het benoemde aantal uren BPV gemaakt
3. Alle BPV-beoordelingen door het bedrijf zijn ingevuld en ondertekend
4. Alle gevraagde BPV-opdrachten zijn gemaakt en met een voldoende beoordeeld

ROC Mondriaan is verantwoordelijk voor de beoordeling van de BPV.

Voortijdige beëindiging van de BPV

Wanneer er sprake is van voortijdige beëindiging van de BPV, dan meld je dat onmiddellijk bij je BPV-begeleider. Wanneer je niet direct naar een ander BPV bedrijf kunt, dan ben je op school aanwezig om een tussentijds programma te volgen. Je BPV-begeleider zal samen met jou naar een oplossing zoeken en je helpen bij het vinden van een ander BPV-bedrijf.

Invulling van de BPV

De BPV is verdeeld over 8 perioden met gemiddeld 8 uur per week in leerjaar 1 en 16 uur per week in leerjaar 2.

In het eerste leerjaar staat in elke periode kerntaak 1, 2 en 3 centraal. N.B. Dit verschilt per bedrijf en per student.

In het tweede leerjaar staat in elke periode kerntaak 1, 2 en 3 centraal. N.B. Dit verschilt per bedrijf en per student.

Tijdens de BPV worden alleen ontwikkelingsgerichte opdrachten uitgevoerd. Er wordt in de BPV niet geëxamineerd.

1.4 Loopbaan en burgerschap

Een van de onderdelen van je opleiding is Loopbaan en Burgerschap.

De activiteiten in het kader van 'Loopbaan' helpen je om na je opleiding werk te vinden of een geschikte vervolgstudie te kiezen. Tijdens 'Loopbaan' komen de volgende onderwerpen aan bod:

- Capaciteitenreflectie: welke capaciteiten zijn belangrijker voor je loopbaan? Hoe kun je ze (verder) ontwikkelen? Waar ben je goed in?
- Motievenreflectie: welke wensen en waarden vind jij belangrijk in je loopbaan? Wat wil je?
- Werkexploratie: welke beroepen zijn er mogelijk met je opleiding en wat past het best bij jou? Wat houdt het beroep in?
- Loopbaansturing: hoe kun je je ontwikkeling en loopbaan (beter) plannen?
- Netwerken: hoe bouw je contacten op die je (verder) kunnen helpen op de arbeidsmarkt en hoe onderhoud je ze? Wie en wat kan je helpen?

Bij 'Burgerschap' gaat het over het deelnemen aan de maatschappij. Bij Burgerschap gaat het om de volgende vier 'dimensies':

- Politiek-juridische dimensie: hoe kun je deelnemen aan politieke besluitvorming, bijvoorbeeld stemmen bij verkiezingen, of invloed uitoefenen? Wat heeft de politiek en ons rechtssysteem met ons en ons beroep te maken?
- Economische dimensie: hoe kun je een bijdrage leveren aan de maatschappij als werknemer/werkgever en als kritische consument?
- Sociaal-maatschappelijke dimensie: Hoe ga je om met je eigen woon- en leefomgeving, in zorgsituaties en in school en hoe ga je om met verschillende culturen?
- Vitaal burgerschap: kun je op je eigen leefstijl reflecteren? Hoe zorg je ervoor dat je als burger en als werknemer gezond en fit blijft?

Voor Loopbaan en Burgerschap geldt een inspanningsverplichting. De school informeert je, welke inspanningsverplichtingen er precies voor jou in jouw opleiding gelden. Aan het einde van je opleiding wordt gecontroleerd of je hebt voldaan aan de inspanningsverplichtingen. Dat is een voorwaarde om voor het diploma in aanmerking te kunnen komen.

1.5 Nederlands

Algemeen

Gedurende de gehele opleiding krijg je Nederlands aangeboden. Voor aanvang van de opleiding maak je een taaltoets Nederlands (nulmeting). Dit vormt het vertrekpunt voor jouw persoonlijke ontwikkeling op het gebied van de Nederlandse taal. Tijdens de opleiding werk je aan het onderhouden of verhogen van je taalniveau voor de taalvaardigheden.

Je wordt regelmatig getoetst op taalontwikkeling. Hiervoor krijg je een beoordeling. Bij sommige toetsen wordt ook genoteerd op welk taalniveau je de opdracht hebt gemaakt.

De uitkomst van de toets is mede bepalend voor het programma dat je volgt.

Mocht extra ondersteuning voor dit vak noodzakelijk zijn, dan kun je dit melden bij jouw studieloopbaanbegeleider.

Generieke eisen Nederlands

Voor elke MBO opleiding gelden algemene eisen ten aanzien van de beheersing van het Nederlands (de **generieke taaleisen**).

De volgende taalvaardigheden worden in de opleiding aangeboden:

- Lezen
- Luisteren
- Gesprekken voeren
- Spreken
- Schrijven.

Voor jouw opleiding is het te behalen niveau voor alle taalvaardigheden: **2F**

Vanuit het beroep

Naast deze algemene eisen gelden er ook eisen ten aanzien van de beheersing van het Nederlands vanuit het beroep (de **beroepsspecifieke taaleisen**). De beroepsspecifieke eisen en de wijze van examinering zijn uitgewerkt in hoofdstuk 2, paragraaf 2.4

1.6 Moderne vreemde talen

Niet van toepassing.

1.7 Rekenen

Algemeen

Gedurende de gehele opleiding krijg je rekenen aangeboden. Voor aanvang van de opleiding maak je een rekentoets (nulmeting). Dit vormt het vertrekpunt voor jouw persoonlijke ontwikkeling op het gebied van rekenen.

Tijdens de opleiding werk je aan het onderhouden of verhogen van je rekenniveau voor de vier deelvvaardigheden: getallen, verhoudingen, meten en meetkunde en verbanden.

Je wordt regelmatig getoetst op jouw ontwikkeling. Hiervoor krijg je een beoordeling. Bij sommige toetsen wordt ook genoteerd op welk niveau je de opdracht hebt gemaakt.

De uitkomst van de toets is mede bepalend voor het programma dat je volgt.

Mocht extra ondersteuning voor dit vak noodzakelijk zijn, dan kun je dit melden bij jouw studieloopbaanbegeleider.

Generieke eisen rekenen

Voor elke MBO opleiding gelden er algemene eisen ten aanzien van de beheersing van het rekenen. (de **generieke rekeneisen**). Voor jouw opleiding is het te behalen niveau voor de rekendomeinen: **2F**.

De volgende rekendomeinen worden tijdens het onderwijs aangeboden:

- Getallen
- Verhoudingen
- Meten en Meetkunde
- Verbanden.

Eisen vanuit het beroep

Naast deze algemene eisen gelden er ook eisen ten aanzien van de beheersing van het rekenen vanuit het beroep. (de **beroepsspecifieke rekeneisen**). De beroepsspecifieke eisen zijn uitgewerkt in hoofdstuk 2, paragraaf 2.6.

1.8 Studieduur, studiebelasting en onderwijsprogrammering

Hoeveel uur je per jaar moet besteden aan een opleiding wordt uitgedrukt in 'studiebelastingsuren' (sbu). Een voltijd opleiding bestaat uit tenminste 1600 studiebelastingsuren per jaar. Deze studiebelastingsuren bestaan uit begeleide en onbegeleide uren. De onbegeleide uren zijn de uren die je zelfstandig aan je opleiding besteedt.

Op school krijg je een lesrooster waarin staat wanneer de begeleide uren zijn gepland en welke uren je op school aanwezig moet zijn. Er wordt geregistreerd of je aanwezig bent geweest.

Leerjaar 1 BOL

overzicht globale planning begeleide en onbegeleide uren

periode	totaal
BPV	300
Begeleide uren op school	750
Totaal begeleide uren	1050
Onbegeleide uren	550
Totaal	1600 klokuren

Leerjaar 2 BOL

overzicht globale planning begeleide en onbegeleide uren

periode	totaal
BPV	600
Begeleide uren op school	580
Totaal begeleide uren	1180
Onbegeleide uren	420
Totaal	1600 klokuren

Leerjaar 1 BBL*overzicht globale planning begeleide en onbegeleide uren*

periode	totaal
BPV	960
Begeleide uren op school	234
Totaal begeleide uren	1194
Onbegeleide uren	406
Totaal	1600 klokuren

Leerjaar 2 BBL*overzicht globale planning begeleide en onbegeleide uren*

periode	totaal
BPV	960
Begeleide uren op school	234
Totaal begeleide uren	1194
Onbegeleide uren	406
Totaal	1600 klokuren

1.9 Begeleiding en ondersteuning

Je studieloopbaanbegeleider (SLB-er) is je eerste aanspreekpunt voor al je vragen over de opleiding. Je hebt regelmatig, maar minstens eenmaal per periode, contact met je SLB-er over je studievoortgang. Je SLB-er verwijst je zo nodig naar een deskundige (bijv. counselor, schoolmaatschappelijk werker, teamcoördinator, examensecretaris) binnen ROC Mondriaan voor het beantwoorden van vragen en oplossen van problemen. Maar je kunt natuurlijk zelf ook direct contact met bovenstaande mensen opnemen.

Tijdens de BPV word je begeleid door de praktijkopleider van het bedrijf en de BPV-begeleider van de school. Dat kan dezelfde persoon zijn als je SLB-er, maar dat hoeft dus niet. Vóór aanvang van de BPV krijg je te horen wie je BPV-begeleider van de school is. Meer informatie over de bpv vind je in paragraaf 1.3 Beroepspraktijkvorming.

De school vindt goede contacten met ouders erg belangrijk. Daarom worden er ouderavonden georganiseerd en is er aan het begin van de studie een informatieavond voor ouders.

Als je jonger bent dan 18 jaar, dan ontvangen je ouders minimaal 1x per periode een schriftelijk overzicht van je aanwezigheid op school. Je SLB-er neemt contact op met je ouders als het niet goed gaat met je studievoortgang (onvoldoende resultaten, verzuim etc.).

1.10 Studievoortgang en toetsing

Tijdens de opleiding worden er toetsen afgenomen. De toetsen bereiden je voor op de examens en hebben daardoor een voorspellende waarde voor het behalen van het diploma. Toetsen zijn bedoeld om jouw ontwikkeling te volgen. De resultaten van toetsen tellen niet mee voor het examen. De resultaten van de toetsen worden gebruikt voor het studieadvies dat het docententeam geeft.

Studievoortgang

Meerdere keren per jaar ontvang je een resultatenoverzicht. Met je studieloopbaanbegeleider bespreek je deze resultaten. Tijdens de studie volgen je studieloopbaanbegeleider (en andere docenten) je studievoortgang continu. Wanneer dat nodig is, kan je studieloopbaanbegeleider je oproepen voor extra gesprekken.

Tijdens de studievoortgangsgesprekken spreken we met elkaar over:

- je beroepshouding op school en/of tijdens de Beroeps Praktijk Vorming (BPV)
- je aanwezigheid en inzet tijdens lessen en BPV
- je toets-resultaten (om voortgang aan te tonen en kan worden gebruikt om een studieadvies op te stellen)
- je examenresultaten op school en in de BPV

TOETSPLAN Beroepsgericht			
<i>Opleiding:</i>	Junior Kapper	<i>Crebo:</i>	95120
<i>Cohort:</i>	2015	<i>Opleidingsduur:</i>	2 jaar
<i>Leerweg:</i>	BOL	<i>Kwalificatiedossier (jaartal):</i>	2015

Naam toets		Inhoud	Kerntaak/werkprocessen	Toetsvorm	Resultaat Cijfer of o/v/g	Periode
BLOK 1						
	Praktijk 1 knippen	Massief op kop	1.4	Praktijktoets	Cijfer	1.1
	Praktijk 2 vormgeving	Negenvakken permanent op kop	2.5	Praktijktoets	Cijfer	1.1
	Praktijk 3 kleuren	Kleuren uitgroei op model	3.1, 3.2, 3.3	Praktijktoets	Cijfer	1.1
	Theorie toets 1	Haar en huid/ knippen	1.1, 1.2, 1.3, 1.4	Theorietoets	Cijfer	1.1
	Rekenen	Deelvaardigheden	1.1, 2.5, 2.8, 3.1, 3.3	Theorietoets	Cijfer	Gehele opleiding
	Nederlands	Deelvaardigheden	1.1, 1.2, 1.3, 1.4, 2.1, 2.3, 2.5, 2.8, 3.1, 3.2, 3.3	Theorietoets	Cijfer	Gehele opleiding
BLOK 2						
	Praktijk 1 knippen	Massief op model	1.1, 1.2, 1.3, 1.4	Praktijktoets	Cijfer	1.2
	Praktijk 2 vormgeving	Negenvakken permanent op model	2.1, 2.5	Praktijktoets	Cijfer	1.2
	Praktijk 3 kleuren	Kleuren gehele kleuring op model	3.1, 3.2, 3.3	Praktijktoets	Cijfer	1.2
	Theorie toets 2	Haar en huid/ permanenten	1.1, 1.2, 1.3, 1.4, 2.1, 2.5	Theorietoets	Cijfer	1.2
	Rekenen	Deelvaardigheden	1.1, 2.5, 2.8, 3.1, 3.3	Theorietoets	Cijfer	Gehele opleiding
	Nederlands	Deelvaardigheden	1.1, 1.2, 1.3, 1.4, 2.1, 2.3, 2.5, 2.8, 3.1, 3.2, 3.3	Theorietoets	Cijfer	Gehele opleiding

Naam toets	Inhoud	Kerntaak/werk- processen/examen	Toetsvorm	Resultaat	Periode	
				Cijfer of o/v/g		
BLOK 3						
	Praktijk 1 knippen	Toenemende lagen op model	1.1, 1.2, 1.3, 1.4	Praktijktoets	Cijfer	1.3
	Praktijk 2 blijvend omvormen	Waaier/ steensgewijs permanent op model	2.1, 2.5	Praktijktoets	Cijfer	1.3
	Praktijk 3 tijdelijk omvormen	Watergolven op model	2.1, 2.4	Praktijktoets	Cijfer	1.3
	Theorie toets 3	Haar en huid/ regelgeving/ kleuren	1.1, 1.2, 1.3, 3.1, 3.2, 3.3	Theorietoets	Cijfer	1.3
	Rekenen	Deelvaardigheden	1.1, 2.5, 2.8, 3.1, 3.3	Theorietoets	Cijfer	Gehele opleiding
	Nederlands	Deelvaardigheden	1.1, 1.2, 1.3, 1.4, 2.1, 2.3, 2.5, 2.8, 3.1, 3.2, 3.3,	Theorietoets	Cijfer	Gehele opleiding
BLOK 4						
	Praktijk eindtoets	Volledige styling klant	1.1, 1.2, 1.3, 1.4, 2.3, 3.1, 3.2, 3.3	Praktijktoets	Cijfer	1.4
	Theorie toets 4	Knippen/ haar en huid	1.1, 1.2, 1.3, 1.4	Theorietoets	Cijfer	1.4
	Rekenen	Deelvaardigheden	1.1, 2.5, 2.8, 3.1, 3.3	Theorietoets	Cijfer	Gehele opleiding
	Nederlands	Deelvaardigheden	1.1, 1.2, 1.3, 1.4, 2.1, 2.3, 2.5, 2.8, 3.1, 3.2, 3.3	Theorietoets	Cijfer	Gehele opleiding
BLOK 5						
	Praktijk 1	Heer naar wens op model	1.1, 1.2, 1.3, 1.4	Praktijktoets	Cijfer	2.1
	Praktijk 2	Permanenten/ watergolven op model	2.1, 2.5, 2.4	Praktijktoets	Cijfer	2.1
	Theorie toets 2.1	Gezichtsvormen/ lichaamsbouw/ herenvak knippen	1.1, 1.2, 1.3, 1.4	Theorietoets	Cijfer	2.1
	Rekenen	Deelvaardigheden	1.1, 2.5, 2.8, 3.1, 3.3	Theorietoets	Cijfer	Gehele opleiding
	Nederlands	Deelvaardigheden	1.1, 1.2, 1.3, 1.4, 2.1, 2.3, 2.5, 2.8, 3.1, 3.2, 3.3	Theorietoets	Cijfer	Gehele opleiding

Naam toets		Inhoud	Kerntaak/werk- processen/examen	Toetsvorm	Resultaat	Periode
					Cijfer of o/v/g	
BLOK 6						
	Praktijk 1	Snijden naar wens op model	1.1, 1.2, 1.3, 1.4	Praktijktoets	Cijfer	2.2
	Praktijk 2	Permanenten/ watergolven op model	2.1, 2.5, 2.4	Praktijktoets	Cijfer	2.2
	Theorie toets 2.2	Diagnose advies behandelplan/ permanenten	2.1	Theorietoets	Cijfer	2.2
	Rekenen	Deelvaardigheden	1.1, 2.5, 2.8, 3.1, 3.3	Theorietoets	Cijfer	Gehele opleiding
	Nederlands	Deelvaardigheden	1.1, 1.2, 1.3, 1.4, 2.1, 2.3, 2.5, 2.8, 3.1, 3.2, 3.3	Theorietoets	Cijfer	Gehele opleiding
BLOK 7						
	Praktijk 1	Examentraining	Alle	Praktijktoets	Cijfer	2.3
	Praktijk 2	Examentraining	Alle	Praktijktoets	Cijfer	2.3
	Theorie toets 2.3	Examentraining	Alle	Theorietoets	Cijfer	2.3
	Rekenen	Deelvaardigheden	1.1, 2.5, 2.8, 3.1, 3.3	Theorietoets	Cijfer	Gehele opleiding
	Nederlands	Deelvaardigheden	1.1, 1.2, 1.3, 1.4, 2.1, 2.3, 2.5, 2.8, 3.1, 3.2, 3.3	Theorietoets	Cijfer	Gehele opleiding
BLOK 8						
	Praktijk 1	Examentraining	Alle	Praktijktoets	Cijfer	2.4
	Praktijk 2	Examentraining	Alle	Praktijktoets	Cijfer	2.4
	Theorie toets 2.4	Examentraining	Alle	Theorietoets	Cijfer	2.2
	Rekenen	Examentraining	1.1, 2.5, 2.8, 3.1, 3.3	Theorietoets	Cijfer	Gehele opleiding
	Nederlands	Examentraining	1.1, 1.2, 1.3, 1.4, 2.1, 2.3, 2.5, 2.8, 3.1, 3.2, 3.3	Theorietoets	Cijfer	Gehele opleiding

TOETSPLAN GENERIEK			
<i>Opleiding:</i>	Junior Kapper	<i>Crebo:</i>	95120
<i>Cohort:</i>	2015	<i>Opleidingsduur:</i>	2 jaar
<i>Leerweg:</i>	BOL	<i>Kwalificatiedossier (jaartal):</i>	2015

Naam toets		Inhoud	Toetsvorm	Resultaat	Periode
				Cijfer of o/v/g	
1.	Nederlands	Lezen	Toetsen deelvaardig- heden	Cijfer	1.1, 1.2, 1.3, 1.4 2.1, 2.2, 2.3, 2.4
		Luisteren		Cijfer	
		Spoken		Cijfer	
		Gesprekken voeren		Cijfer	
		Schrijven		Cijfer	
2.	Rekenen	Getallen,	Toetsen deelvaardig- heden	Cijfer	1.1, 1.2, 1.3, 1.4 2.1, 2.2, 2.3, 2.4
		Verbanden			
		Metten en meetkunde			
		Verhoudingen			
3	Loopbaan en Burgerschap	Reader Loopbaan en Burgerschap	Beoordelen opdrachten	Cijfer	1.1, 1.2, 1.3, 1.4 2.1, 2.2, 2.3, 2.4

TOETSPLAN Beroepsgericht					
<i>Opleiding:</i>	Junior Kapper	<i>Crebo:</i>	95120		
<i>Cohort:</i>	2015	<i>Opleidingsduur:</i>	2 jaar		
<i>Leerweg:</i>	BBL	<i>Kwalificatiedossier (jaartal):</i>	2015		

Naam toets		Inhoud	Kerntaak/werk- processen	Toetsvorm	Resultaat	Periode
					Cijfer of o/v/g	
	Praktijk 1 kleuren	Kleuren de Essentie 1	3	Praktijk	Cijfer	1.1
	Theorie toets 1	Kleuren de Essentie 1	3	Open vragen/ mutiple choicevragen	Cijfer	1.1
	Praktijk 2 knippen en föhnen	Knippen en föhnen op model	1, 2	Praktijk	Cijfer	1.2
	Theorie toets 2	Huid en haar/ knippen en föhnen 1	1, 2	Open vragen/ mutiple choicevragen	Cijfer	1.2
	Praktijk 3 blijvend omvormen	Permanenten op model	2	Praktijk	Cijfer	1.3
	Theorie toets 3	Huid en haar/ permanenten 1	1, 2	Open vragen/ mutiple choicevragen	Cijfer	1.3
	Praktijk 4 eindtoets	Volledige de handeling kleuren knippen en stylen op model	1, 2, 3	Praktijk	Cijfer	1.4
	Theorie toets 4	Huid en haar/ permanenten, knippen, föhnen en kleuren	1, 2, 3	Open vragen/ mutiple choicevragen	Cijfer	1.4
	Praktijk 5 tijdelijk omvormen	Watergolven op model	2	Praktijk	Cijfer	2.1
	Theorie toets 5	Watergolven en materialen	1, 2	Open vragen/ mutiple choicevragen	Cijfer	2.1
	Praktijk 6	Permanenten en knippen	1, 2	Praktijk	Cijfer	2.2
	Theorie toets 6	Huid en haar permanenten 2	1, 2	Open vragen/ mutiple choicevragen	Cijfer	2.2
	Praktijk 7	Knippen, snijden en föhnen	1, 2	Praktijk	Cijfer	2.3
	Theorie toets 7	Knippen, snijden, föhnen en kleuren 2	1, 2, 3	Open vragen/ mutiple choicevragen	Cijfer	2.3
	Praktijk 8	Permanent en watergolven	2	Praktijk	Cijfer	2.4
	Theorie eindtoets	Alle behandelingen en materialen	1, 2, 3	Open vragen/ mutiple choicevragen	Cijfer	2.4

TOETSPLAN GENERIEK			
<i>Opleiding:</i>	Junior Kapper	<i>Crebo:</i>	95120
<i>Cohort:</i>	2015	<i>Opleidingsduur:</i>	2 jaar
<i>Leerweg:</i>	BBL	<i>Kwalificatiedossier (jaartal):</i>	2015

Naam toets		Inhoud	Toetsvorm	Resultaat	Periode
				Cijfer of o/v/g	
1.	Nederlands	Lezen	Toetsen deelvaardig- heden	Cijfer	1.1, 1.2, 1.3, 1.4 2.1, 2.2, 2.3, 2.4
		Luisteren		Cijfer	
		Spreeken		Cijfer	
		Gesprekken voeren		Cijfer	
		Schrijven		Cijfer	
2.	Rekenen	Getallen	Toetsen deelvaardig- heden	Cijfer	1.1, 1.2, 1.3, 1.4 2.1, 2.2, 2.3, 2.4
		Verbanden			
		Metten en meetkunde			
		Verhoudingen			
3	Loopbaan en Burgerschap	Reader Loopbaan en Burgerschap	Beoordelen opdrachten	Cijfer	1.1, 1.2, 1.3, 1.4 2.1, 2.2, 2.3, 2.4

1.11 Bindend studieadvies

Bij de start van je opleiding ontvang je informatie over de Onderwijs- en Examen regeling (Oer). Op basis van de resultaten van de toets- en examenonderdelen uit de Oer kan worden vastgesteld of je studievoortgang voor het betreffende schooljaar voldoende is.

Je houding en gedrag moeten passen binnen de Mondriaan gedragscode en de Mondriaan internetcode. Je kunt deze codes vinden op de website (www.rocmondriaan.nl).

In het studentenstatuut staan rechten en plichten van de student vermeld, o.a. ten aanzien van de aanwezigheidsplicht bij de lessen, en de mogelijke maatregelen die genomen kunnen worden bij het niet nakomen van deze verplichtingen. Bij onvoldoende resultaten / houding / inzet / aanwezigheid volgt een gesprek met jou en je studieloopbaanbegeleider. Als dit gesprek niet tot aantoonbare verbetering op de korte termijn leidt, volgt een tweede gesprek, waarin je studieloopbaanbegeleider schriftelijke afspraken met je vastlegt. Deze moeten worden ondertekend door jou, je studieloopbaanbegeleider en -indien je jonger bent dan 18 jaar- door een ouder/verzorger.

Als je de schriftelijke afspraken niet nakomt, volgt er een gesprek met de onderwijsmanager en je ouder(s) en/of verzorger(s) (indien je jonger bent dan 18 jaar. Dit kan leiden tot een negatief studieadvies en dit komt in je voortgangsdossier.

Dit betekent dat je:

- het advies van de onderwijsmanager volgt om een andere opleiding, leerweg of niveau te gaan doen;
- of de gelegenheid krijgt om binnen de door de onderwijsmanager gestelde termijn de afspraken alsnog na te komen.

De termijn en gemaakte afspraken worden schriftelijk vastgelegd. Indien bij de tweede mogelijkheid binnen de afgesproken termijn onvoldoende verbetering optreedt, wordt een schriftelijk bindend negatief studieadvies gegeven. In dat geval beëindigt Mondriaan de met jou afgesloten onderwijsovereenkomst en moet je dus stoppen met je opleiding.

Ben je het niet eens met het bindend negatief studieadvies dan kun je binnen 2 weken na dagtekening van het besluit van de onderwijsmanager schriftelijk bezwaar aantekenen bij de directeur. De student kan zich ook rechtstreeks tot de Commissie van beroep voor de examens wenden nadat een bindend negatief studieadvies is afgegeven.

De directeur kan, nadat hij jou heeft gehoord, het negatieve studieadvies nietig verklaren (je hoeft dan dus niet te stoppen met jouw opleiding) of overnemen. Dit besluit wordt jou schriftelijk medegedeeld en er staat ook in waarom de directeur zo heeft besloten. Ben je het niet eens met dat besluit, dan kun je je wenden tot de Commissie van beroep voor de examens.

1.12 Klachtenprocedure en beroepsprocedure

ROC Mondriaan biedt een prettige leeromgeving waarin iedereen zich zo goed als mogelijk kan ontwikkelen. Maar waar gewerkt wordt, kunnen ook zaken misgaan wat kan leiden tot ontevredenheid.

Als je ergens ontevreden over bent, ga je altijd allereerst in gesprek met je eigen docent of je studieloopbaanbegeleider. Als je er niet uitkomt, kun je aansluitend de onderwijsmanager benaderen, daarnaast is er de mogelijkheid om met een vertrouwenspersoon contact op te nemen. (Een vertrouwenspersoon kan je vinden op de website www.rocmondriaan.nl, onder klachten.)

Toch kan het voorkomen dat je een klacht wilt indienen. Op de website en in het studentenstatuut (ook te vinden op de website onder klachten) staat precies omschreven hoe je dat kunt doen.

Je stuurt dan een e-mail aan het klachtenmeldpunt: klachten@rocmondriaan.nl.

Zie verder het Reglement Klachtencommissie. Voor zaken betreffende het negatief bindend studieadvies of betreffende examinering is het Reglement Commissie van Beroep voor de examens van toepassing.

1.13 Gedragscode

Binnen ROC Mondriaan hanteren we een gedragscode, die eraan moet bijdragen dat er een goede sfeer is binnen de school. Daar horen afspraken en gedragsregels bij.

De **kernwaarden** van Mondriaan zijn: 'actief, vakkundig en betrokken'. Hiervan zijn onze regels afgeleid, te weten:

- Ik ben eerlijk
- Ik respecteer en help een ander
- Ik houd rekening met anderen
- Ik zoek naar oplossingen voor problemen
- Ik kom afspraken na
- Ik zorg dat mijn werk op tijd in orde is
- Ik ruim altijd mijn rommel op
- Ik houd me aan de veiligheidsvoorschriften
- Ik volg aanwijzingen van personeel op
- Ik spreek Nederlands op school

Duidelijke communicatie met elkaar is belangrijk. Daarom spreken we Nederlands op school (behalve op de internationale opleidingen natuurlijk). We moeten elkaar immers kunnen verstaan. Zo kunnen we elkaar ook verstaanbaar begroeten.

Gedragslat en huisregels

Deze gedragscode is voor dagelijks gebruik vertaald in de Mondriaan gedragslat (www.rocmondriaan.nl).

Naast deze gedragsregels heeft elke campus ook nog een aantal praktische huisregels.

Vertrouwenspersonen

Het kan zijn dat je in een situatie komt, waarin je je zelf niet prettig voelt en die je niet alleen kunt oplossen. Dan kun je aankloppen bij een vertrouwenspersoon. Op www.rocmondriaan.nl kun je vinden wie dat zijn en hoe je hen kunt bereiken.

1.14 Mondriaanpas

Tijdens de intake-procedure is van jou een foto gemaakt, die op je Mondriaanpas wordt afgedrukt. Alle studenten van ROC Mondriaan krijgen een Mondriaanpas. Bij het afhalen van de Mondriaanpas moet je jezelf legitimeren met een geldig legitimatiebewijs (geen OV-jaarkaart). Je tekent voor ontvangst van de Mondriaanpas, waarmee je akkoord gaat met de algemene voorwaarden, zoals deze op de website vermeld staan.

Je bent zelf verantwoordelijk voor de pas. De pas moet je op school altijd bij je hebben; hij geeft toegang tot het gebouw, is nodig voor deelname aan examens, geeft je toegang tot de faciliteiten op school en toont aan dat je een student van ROC Mondriaan bent. Iedere medewerker van ROC Mondriaan kan bezoekers en studenten vragen naar hun Mondriaanpas.

Mocht je de Mondriaanpas toch een keer vergeten zijn, dan ben je verplicht een dagpas bij de beveiliging te halen. Kosten: € 1,50. Om deze dagpas te krijgen moet je jezelf legitimeren met een geldig legitimatiebewijs (geen OV-jaarkaart). Bij verlies of diefstal van de Mondriaanpas meld je dit bij de informatiebalie van de campus waar je studeert. Als je stopt met de opleiding of als je diplomeert, moet je de Mondriaanpas inleveren.

1.15 Lesrooster en aanwezigheid

Lesrooster

Het lesrooster is digitaal te vinden via de volgende link: www.rocmondriaan.nl → [Roosters en vakantie](#)

Roosterwijzigingen

Bij vervanging van lessen staat er soms een andere docent voor de groep dan je had verwacht.

Dagelijks worden de wijzigingen op het rooster doorgevoerd.

Je kunt dit terugvinden in het digitale rooster. Wijzigingen die dezelfde dag worden doorgevoerd, kun je ook terugvinden op het bord bij de ingang van de school.

Aanwezigheid

Je wordt geacht voor 100% aanwezig te zijn bij de begeleide onderwijsactiviteiten op school en tijdens de beroepspraktijkvorming (BPV). Je aanwezigheid wordt elk lesuur geregistreerd.

Als je zonder bericht of toestemming afwezig bent, is dit ongeoorloofd verzuim. Regelmatig te laat komen is ook ongeoorloofd verzuim!

Via de studieloopbaanbegeleider word je op de hoogte gehouden van je aan- en afwezigheid. Tijdens het voortgangsgesprek (zie paragraaf 1.10) komt ongeoorloofd verzuim altijd aan de orde.

Ongeoorloofd verzuim

Ongeoorloofd verzuim is een onderwerp van gesprek met de studieloopbaanbegeleider en kan gevolgen hebben voor het vervolg van je opleiding. De studieloopbaanbegeleider spreekt je aan op ongeoorloofd verzuim.

Wanneer dit niet tot verbetering leidt, dan moet je een afsprakenformulier ondertekenen. Het niet nakomen van de afspraken kan leiden tot een bindend negatief studievoorschrift.

De school is wettelijk verplicht om ongeoorloofd verzuim van zowel BOL- als BBL-studenten te melden bij de afdeling Leerplicht van de gemeente. Je valt onder de Leerplichtwet tot je 18e verjaardag. Ben jij nog leerplichtig dan geldt een maximum van 16 uur les - of praktijken afwezigheid gedurende een periode van 4 opeenvolgende lesweken. Bij het overschrijden van deze grens is de school verplicht daarvan melding te maken bij de leerplichtambtenaar.

Wanneer je nog geen startkwalificatie hebt gehaald zijn wij tot je 23e verjaardag verplicht, te veel verzuim te melden bij de overheid. Ongeoorloofd verzuim wordt na vijf weken gemeld bij de Dienst Uitvoering Onderwijs (DUO).

1.16 Reglementen

Alle reglementen die van belang zijn voor studenten van Mondriaan zijn te vinden op de website www.rocmondriaan.nl >> Reglementen voor deelnemers.

2. EXAMINERING

2.1 Examenprogramma

Het examenprogramma van je opleiding vind je in dit hoofdstuk.

Het examenprogramma van je opleiding bestaat uit twee examenplannen:

- 1) het examenplan beroepsspecifiek;
- 2) het examenplan generiek.

Met het beroepsspecifieke onderdeel sluit je de kerntaken en werkprocessen af op het niveau van een beginnend beroepsbeoefenaar.

Bij het generieke onderdeel sluit je Nederlands, rekenen en Loopbaan en Burgerschap af.

De examenplannen zijn te vinden op de volgende bladzijden. Ieder examenplan kent een zak-/slaagbeslissing die op de laatste regel te vinden is.

2.2 Examenplannen

EXAMENPLAN BEROEPSSPECIFIEK			
Opleiding:	Junior Kapper	Crebo:	95120
Cohort:	2015	Kwalificatiedossier:	2015
Leerweg:	BOL		

#	EXAMENS	INHOUD	Examenvorm	Context	Onderwaarde	Tijdsduur	Periode
		Werkprocessen	PVB/theorie/praktijk	ROC/BPV			
1	Proeve van bekwaamheid Knippen, snijden, föhnen dame	1.1 1.2 1.3 1.4 2.3	Praktijk examen	Simulatie op school	Alle werkprocessen zijn minimaal voldoende	Knippen en snijden 40 minuten; föhnen 30 minuten	2.3
2	Proeve van bekwaamheid Blijven en tijdelijk omvormen	2.1 2.4 2.5 2.8	Praktijk examen	Simulatie op school	Alle werkprocessen zijn minimaal voldoende	Inwikkelen permanent 45 minuten; inzetten rollers watergolf 30 minuten, opkammen 25 minuten	2.4
3	Proeve van bekwaamheid Kleuren	3.1 3.2 3.3	Praktijk examen	Simulatie op school	Alle werkprocessen zijn minimaal voldoende	Totaal ongeveer 75 minuten, waarvan 30 minuten om de kleur op te zetten;	2.1
4	Theorie examen vakleer	Alle kerntaken	Theorie examen	n.v.t.	Minimaal voldoende	45 minuten	2.4
	Afsluiting BPV	Alle kerntaken		BPV	Voldoende	n.v.t.	Alle perioden

Vaststelling kerntaken		Examens	Wanneer Eindresultaat ‘goed’	Wanneer Eindresultaat ‘voldoende’
Kerntaak 1	Werkprocessen	Proeve knippen/ snijden Föhnen (KT 2)	Het eindresultaat wordt vermeld in cijfers 1 t/m 10. (afgerond op hele cijfers). Een 8 of meer is goed.	Het eindresultaat wordt vermeld in cijfers 1 t/m 10. (afgerond op hele cijfers). Een 6 of 7 is voldoende
	1.1 t/m 1.4			
Kerntaak 2	Werkprocessen	Proeve tijdelijk/ blijvend omvormen, (föhnen gekoppeld aan proeve knippen/ snijden)	Het eindresultaat wordt vermeld in cijfers 1 t/m 10. (afgerond op hele cijfers). Een 8 of meer is goed.	Het eindresultaat wordt vermeld in cijfers 1 t/m 10. (afgerond op hele cijfers). Een 6 of 7 is voldoende
	2.1 t/m 2.5 en 2.8			
Kerntaak 3	Werkprocessen	Proeve kleuren	Het eindresultaat wordt vermeld in cijfers 1 t/m 10. (afgerond op hele cijfers). Een 8 of meer is goed.	Het eindresultaat wordt vermeld in cijfers 1 t/m 10. (afgerond op hele cijfers). Een 6 of 7 is voldoende
	3.1 t/m 3.3			
Zak-/slaagbeslissing diploma: Alle kerntaken incl. de BPV beoordeling zijn minimaal voldoende				

EXAMENPLAN GENERIEK			
Opleiding:	Junior Kapper	Crebo:	95120
Cohort:	2015	Kwalificatiedossier:	2015
Leerweg:	BOL		

EXAMEN		INHOUD	Niveau	Examenvorm	Context	Onderwaarde	Periode
1.	Nederlands a.	Lezen	2F	Centraal examen	n.v.t.	Zak/slaagbeslissing Zie hieronder	2.4
		Luisteren					2.4
	Nederlands b.	Spoken					2.4
		Gesprekken voeren					2.4
		Schrijven					2.4
							2.4
2.	Rekenen	Getallen	2F	Centraal examen	n.v.t.	Zak/slaagbeslissing Zie hieronder	2.4
		Verbanden					
		Met en meetkunde					
		Verhoudingen					

	Loopbaan en burgerschap	Inspannings-eisen LB		VOLDOEN	2.4
--	-------------------------	----------------------	--	---------	-----

Vaststelling eindresultaat Examenplan generiek:	Nederlands	Rekenkundig gemiddelde van onderdelen a. en b. op één decimaal. Eindcijfer afgerond op een heel getal
	Rekenen	Resultaat in een vaardigheidsscore

Zak-/slaagbeslissing examenplan generiek voor diploma Junior Kapper	Diplomeren in schooljaar: 2016-2017
Het eindcijfer Nederlands mag niet lager dan 5 zijn. Voor rekenen moet de kandidaat deelgenomen hebben aan het examen.	De behaalde resultaten voor Nederlands en rekenen worden vermeld op de resultatenlijst van het diploma.

2.3 Diploma-eisen

Je behaalt het diploma als je:

1. De beroepsgerichte examens op basis van het beroepsgerichte examenplan met minimaal een voldoende hebt afgesloten en
2. De generieke examens op basis van het generieke examenplan volgens de daarvoor geldende eisen hebt afgesloten en
3. Voldaan hebt aan de inspanningsverplichting Loopbaan en Burgerschap en
4. De BPV met minimaal voldoende hebt afgesloten (zie paragraaf 1.3 Beroepspraktijkvorming).

De school informeert je, welke inspanningsverplichtingen er precies gelden. Aan het einde van je opleiding wordt gecontroleerd of je hebt voldaan aan de inspanningsverplichtingen. Een voorwaarde voor de uitreiking van het behaalde diploma is dat er is voldaan aan alle financiële verplichtingen aan ROC Mondriaan.

2.4 Nederlands

Als je het centraal examen nog moet herkansen in de laatste afnameperiode (mei), dan bestaat er de kans dat de uitslag nog niet bekend is voor de diploma-uitreiking in juli. Dit betekent dat je studieovertraging kunt oplopen!

Studenten die vanaf 2016/2017 diplomeren.

Je legt een examen Nederlands af. Het examen bestaat uit twee onderdelen: een centraal ontwikkeld examen lezen en luisteren en de schoolexamens spreken, gesprekken voeren en schrijven. Het centraal examen lezen en luisteren is een digitale examen. Het centraal examen en het gemiddelde van de schoolexamens leveren een cijfer voor Nederlands op. Het cijfer voor Nederlands telt mee voor het behalen van het diploma. Het eindcijfer voor Nederlands mag niet lager dan een 5 zijn.

In de onderstaande tabel worden de taaleisen weergegeven die voor jouw opleiding zijn gesteld. De taaleisen zijn aangegeven volgens de taalniveaus van het Referentiekader Taal en Rekenen.

Mbo 2 Generieke eisen Nederlands

Vaardigheid Niveau	Luisteren	Lezen	Gesprekken voeren	Spreken	Schrijven
Niveau	2F	2F	2F	2F	2F

Mbo 2 Beroepsgerichte eisen Nederlands

Vaardigheid Niveau	Mondelinge taalvaardigheid	Lees- vaardigheid	Schrijf- vaardigheid	Taalverzorging en taalbeschouwing
Niveau	2F	2F	2F	1F

Toelichting:

Gesprekken voeren:

- informatie verzamelen (ook met betrekking op klanttevredenheid)
- afstemmen en overleggen met kapper of leidinggevende
- informatie verstrekken / klant adviseren

Luisteren:

- instructies ontvangen

Lezen:

- bijsluiters, etiketten, productinformatie, gebruiksaanwijzingen en dergelijke
- Code van de kapper

Schrijven:

- administratie bijwerken / klantenkaart invullen

De beroepsgerichte eisen Nederlands worden niet apart geëxamineerd.

2.5 Moderne Vreemde Talen

Het kwalificatiedossier vermeld geen eisen voor Moderne vreemde talen.

2.6 Rekenen

Studenten die vanaf 2016/2017 diplomeren

Je legt een examen rekenen af. Het examen is een centraal ontwikkeld, landelijk examen. Het centraal examen is een digitaal examen. Het levert één resultaat voor rekenen op. Het resultaat (vaardigheidsscore) rekenen telt mee voor het diploma. De behaalde vaardigheidsscore moet minimaal voldoen aan het bij aanvang van het studiejaar door het CvTE vastgestelde vereiste score.

Als je het centraal examen nog moet herkansen in de laatste afnameperiode (mei), dan bestaat er de kans dat de uitslag nog niet bekend is voor de diploma-uitreiking in juli. Dit betekent dat je studieovertraging kunt oplopen!

In de onderstaande tabel worden de eisen weergegeven die voor je opleiding zijn gesteld. De vereiste rekenniveaus voor jouw opleiding zijn aangegeven volgens de rekenniveaus van het Referentiekader Taal en Rekenen.

Mbo 2 Generieke eisen rekenen

Vaardigheid Niveau	Getallen	Verbanden	Metten en meetkunde	Verhoudingen
Niveau	2F	2F	2F	2F

Voor jouw opleiding moeten er ook voor het beroep bepaalde rekenvaardigheden worden beheerst. In de onderstaande tabel zijn die aangegeven.

Mbo 2 Beroepsgerichte eisen rekenen

Vaardigheid Niveau	Getallen	Verbanden	Metten en meetkunde	Verhoudingen
Niveau	2F	-	-	-

Tijdens de gehele opleiding wordt rekenen voor het beroep geoefend tijdens projecten/simulatie en beroepsgerichte opdrachten. Daar waar mogelijk worden deze rekenvaardigheden geëxamineerd tijdens de examinering van de kerntaken. (zie hoofdstuk 2)

Toelichting:

De keuze voor niveau 2F in het subdomein getallen is gebaseerd op het voorkomen van o.a. de volgende rekenkundige handelingen: producten verkopen en de behandeling afrekenen.

De beroepsgerichte eisen rekenen worden niet apart geëxamineerd.

2.7 Examenreglement

De bepalingen van het *Centraal Examenreglement Beroepsopleidingen ROC Mondriaan* (bijlage 2) zijn van toepassing op alle examinering.

Hieronder volgt een aanvulling op het Examenreglement ten behoeve van je opleiding.

Herkansingen:

Bij verhindering van deelname dient de student zich binnen 24 uur na het examenmoment af te melden bij het examenbureau. Indien een student in aanmerking wil komen voor een inhaalmoment moet de student zijn afwezigheid schriftelijk verantwoorden middels het daarvoor bestemde formulier bij het examenbureau. De examencommissie beoordeelt of deze reden als geldig wordt aanvaard. Indien de examencommissie van oordeel is dat er een geldige reden dan wel geen geldige reden is, deelt zij dit binnen 10 werkdagen schriftelijk aan de student mede.

Bij de opleidingen van de school voor Uiterlijke verzorging heb je recht op een examen en een herkansing. Heb je beiden keren onvoldoende behaald of één of beide keren zonder geldige opgaaf van redenen gemist, dan is er de mogelijkheid van een derde examenmoment. Je moet je ingeval van een derde examen vooraf inschrijven bij het examenbureau. De inschrijftermijn wordt opgenomen in de studiegids en/of bekendgemaakt via de examenborden.

Als je na 1 oktober 2017 nog geen diploma hebt behaald, kun je je inschrijven als extraneus. Je krijgt dan een examenovereenkomst en kunt gedurende het schooljaar 2017-2018 nog maximaal 2 keer per examen een herkansing doen. Als extraneus zijn er kosten verbonden aan de examinering.

2.8 Examencommissie en onvoorziene gevallen

De examencommissie is verantwoordelijk voor het op een verantwoorde wijze doorlopen van de examenprocedures voor die opleidingen waarvoor zij is ingesteld door het bevoegd gezag.

De examencommissie bewaakt het totale proces van planning, de voorbereiding, de afname, de beoordeling, de vaststelling van het resultaat, het bekendmaken van de uitslag, de evaluatie en het beheren en bewaren van examenbescheiden.

In gevallen waarin het examenreglement niet voorziet, beslist de examencommissie. In bijlage 3 is te lezen hoe je de examencommissie kunt bereiken.

2.9 Beroepsprocedure

Bij de 'Commissie van Beroep voor de Examens' (zie bijlage 4) kan je beroep aantekenen tegen beslissingen van de examencommissie, de examinatoren en de studieloopbaanbegeleider, als deze beslissingen verband houden met het examen of een onderdeel daarvan. Voor de manier waarop beroep kan worden aangetekend zie het *Reglement van beroep voor de examens*. Dit reglement is te vinden op de website van ROC Mondriaan: www.rocmondriaan.nl.

BIJLAGEN

1. Enkele belangrijke begrippen

Beroepsopleidende leerweg (BOL): leerweg waarbij het aantal studiebelastingsuren ten minste 1600 uur (per jaar) bedraagt. Het aantal begeleide uren bedraagt ten minste 1000 uur per jaar.

Beroepsbegeleidende leerweg (BBL): leerweg waarbij het aantal studiebelastingsuren ten minste 1600 uur (per jaar) bedraagt. Het aantal begeleide uren bedraagt ten minste 200 uur per jaar.

Aanwezigheidsregistratie: je aanwezigheid op school en BPV wordt geregistreerd door de docent, begeleider en/of door een digitaal systeem.

Begeleide uren: onderwijsactiviteiten die plaatsvinden onder begeleiding van een docent van ROC Mondriaan of uren in de BPV.

Beroepspraktijkvorming (BPV): Dat deel van de beroepsopleiding dat in de praktijk wordt uitgevoerd. De BPV is een verplicht onderdeel van de beroepsopleiding. Een met goed gevolg afgesloten BPV is een wettelijke voorwaarde voor diplomering.

BPVO: een overeenkomst die jij aangaat met school en het bedrijf waar jij BPV doet. Daarin staat zowel wat van jou verwacht wordt tijdens de BPV-periode, als wat jij van de instelling en school mag verwachten.

Bindend negatief studieadvies: de mededeling van ROC Mondriaan waarin aan jou wordt verteld dat je opleiding wordt beëindigt.

Cohort: groep examenkandidaten die op basis van hetzelfde kwalificatiedossier en hetzelfde examenplan examen aflegt.

Centrale examens (CE) examens Nederlandse taal (lezen en luisteren) en rekenen van het College voor Toetsen en Examens die centraal (landelijk) worden georganiseerd.

Competenties: In iedere kerntaak moet je aan het einde van je opleiding competent zijn. Dat betekent: dingen weten (kennis), dingen begrijpen (inzicht), dingen kunnen (vaardigheden) en een goede houding laten zien.

Diploma: een wettelijk document waarmee wordt aangetoond en vastgelegd dat de eigenaar een omschreven kwalificatie heeft behaald.

Diploma-eisen: het geheel van vereisten waaraan de student moet voldoen om het diploma te behalen.

Examen: onderzoek naar en beoordeling van kennis, vaardigheden en houding van een examenkandidaat.

Examendossier: totaal van examenresultaten en bewijsstukken op grond waarvan besloten kan worden over diplomering van de kandidaat.

Examenplan: het overzicht van de examens in je opleiding.

Generiek: algemeen (bijvoorbeeld: de generieke vakken: de algemene vakken).

Kenniscentrum (beroepsonderwijs bedrijfsleven): een organisatie van een bepaalde branche die kerntaken en competenties vaststelt. Voor jouw opleiding is dat: **KOC**.

Kerntaken: de belangrijkste taken die je in je beroep moet uitvoeren.

Kwalificatie: het geheel van exameneisen en bekwaamheden die een afgestudeerde van een beroepsopleiding moet beheersen voor het functioneren in het beroep en als burger in de samenleving.

Kwalificatiedossier: het document waarin een of meer kwalificaties zijn beschreven.

Onbegeleide uren: de uren die je als student zelfstandig aan je opleiding besteedt.

Onderwijsovereenkomst (OWO): in de onderwijsovereenkomst wordt vastgelegd wat van jou verwacht wordt in de opleiding en wat jij van de school mag verwachten.

Stichting Samenwerking Beroepsonderwijs en Bedrijfsleven (SBB) is verantwoordelijk voor erkenning van de leerbedrijven voor de beroepspraktijkvorming.

Specifiek (of beroepsspecifiek): hoort bij het beroep.

Studiebelastinguren (sbu): hoeveel uur je per jaar moet besteden aan een opleiding wordt uitgedrukt in 'studiebelastinguren'. Deze studiebelastinguren bestaan uit begeleide en onbegeleide uren.

Studieloopbaanbegeleider: helpt je bij je studie.

Schorsing: het tijdelijk niet mogen deelnemen aan onderwijsactiviteiten.

Toets: wordt gebruikt om de ontwikkeling van de student zichtbaar te maken op het gebied van kennis, vaardigheden en houding.

Toetsplan: het overzicht van de toetsen in je opleiding.

Verwijdering: het gedwongen moeten beëindigen van de opleiding.

Verzuimmelding: Mondriaan meldt verplicht het verzuim van 16- tot 23-jarigen bij het Regionale Meld- en Coördinatiepunt.

Werkproces: een afgebakend geheel van beroepshandelingen binnen een kerntaak.

2. Centraal Examenreglement Beroepsopleidingen ROC Mondriaan

Artikel 1	Regeling van de examens
Artikel 2	Het examen
Artikel 3	Herkansen van examens
Artikel 4	Organisatie van examens
Artikel 5	De uitslag
Artikel 6	Onregelmatigheden
Artikel 7	Beroepsrecht
Artikel 8	Slotbepaling
Artikel 9	Citeertitel

De bepalingen die in dit Centraal Examenreglement Beroepsopleidingen van ROC Mondriaan zijn vastgelegd, gelden voor de (CREBO gerelateerde) examens voor beroepsopleidingen.

In alle gevallen geldt dat zowel het proces van examinering als de examenproducten voldoen aan de eisen van het Toezichtkader BVE.

De regels uit dit examenreglement gelden voor alle examens, tenzij tussen de school en de Exameninstelling, die in voorkomende gevallen de examens verzorgt, anders is bepaald. Ter uitwerking kunnen in de Onderwijs- en examenregeling van de opleiding specifieke regels zijn opgenomen.

Het Centraal Examenreglement Beroepsopleidingen ROC Mondriaan is laatstelijk vastgesteld door het College van Bestuur op 7 april 2015 en treedt in werking op 1 augustus 2015.

Artikel 1 Regeling van de examens

1.1 Begripsbepalingen

In dit reglement wordt verstaan onder:

- Centraal Examen De centrale afname binnen ROC Mondriaan van de centraal ontwikkelde examens Nederlands en rekenen van het College voor Toetsen en Examens.
- College voor Toetsen en Examens (CvTE) Is verantwoordelijk voor de afname van de centraal ontwikkelde examens Nederlands en rekenen binnen het middelbaar beroeps onderwijs.
- College van Bestuur Het bevoegd gezag dat belast is met de leiding van ROC Mondriaan.
- Commissie van beroep voor de examens Een onafhankelijke commissie, ingesteld door het bevoegd gezag, die het beroep behandelt dat door een examenkandidaat is ingesteld tegen het besluit van de Examencommissie of een negatief bindend studieadvies.
- Diploma Een krachtens de wet erkend document waarmee is aangetoond en vastgelegd dat de bezitter een omschreven kwalificatie behaald heeft.
- EVC-rapportage Rapportage inzake verworven competenties, opgesteld door een EVC-erkende instelling.
- Examinator Wettelijke term waarmee iemand bedoeld wordt die examens afneemt en beoordeelt.
- Examen Door een daartoe bevoegde instantie ingesteld onderzoek naar kennis, houding en vaardigheden die de examenkandidaat zich op grond van de diploma-eisen moet hebben eigen gemaakt, en de beoordeling van de uitkomsten van dat onderzoek aan de hand van de beoordelingscriteria en beslisregels.
- Examen- en kwalificatiebesluit De officiële regeling over examinering en kwalificering die voor de beroepsopleidingen geldt.
- Examencommissie Organisatorische eenheid binnen de instelling, ingesteld door het bevoegd gezag, die verantwoordelijk is voor examinering en diplomering.
- Generieke (algemene) examenonderdelen Examens in de vakken Nederlands, rekenen en Engels. NB. De algemene vakken zijn Nederlands, rekenen, Engels en Loopbaan en Burgerschap.
- Herkansens Het opnieuw afleggen van een examen (onderdeel).
- Instelling ROC Mondriaan.
- Kerntaken Samenhangende en kenmerkende beroepsactiviteiten (werkprocessen), die door beroepsbeoefenaren worden uitgevoerd.
- Kwalificatie Is de officiële benaming van een beroep zoals die voorkomt in de door de minister vastgestelde landelijke kwalificatiestructuur en waarop de opleiding gericht is.
- Onderwijs- en Examenregeling (OER) De regels en afspraken binnen ROC Mondriaan die gelden voor het onderwijs, examinering en diplomering.
- Onderwijsmanager Leidinggevende van de school.
- School Organisatieonderdeel van ROC Mondriaan waarbinnen opleidingen worden verzorgd.
- Specifieke examenonderdelen Examens in de beroepsspecifieke vakken.
- Student Een persoon die is ingeschreven voor een beroepsopleiding bij ROC Mondriaan en de onderwijsovereenkomst heeft getekend.
- Studieduur Door het bevoegd gezag vastgestelde duur van de opleiding, ook wel genoemd opleidingsduur.
- Toezicht Het proces dat wordt uitgevoerd door de Onderwijsinspectie, om te waarborgen dat de exameninhoud en het examenproces voldoen aan de kwaliteitsnormen, en dat het niveau en de inhoud zijn afgestemd op de kwalificatiedossiers.
- Werkproces Een afgebakend geheel van beroepshandelingen binnen een kerntaak.
- WEB De Wet Educatie en Beroepsonderwijs.
[\(http://wetten.overheid.nl/BWBR0007625/\)](http://wetten.overheid.nl/BWBR0007625/)

Artikel 2 Het examen

2.1 Recht op deelname.

Studenten hebben toegang tot alle onderdelen van het examen waarvoor zij een onderwijsovereenkomst met ROC Mondriaan hebben gesloten voor zover die toegang niet is beperkt door bepalingen in het studentenstatuut, de Onderwijs- en Examenregeling, bepalingen in het kader van veiligheid, dan wel door de bepalingen uit dit reglement.

2.2 Vrijstellingen.

De examencommissie kan, op verzoek van de betrokkene, op basis van vooropleiding en/of kennis of ervaring vastgelegd in een EVC-rapportage, bepalen dat gehele of gedeeltelijke vrijstelling wordt verleend voor bepaalde examenonderdelen.

Bij de beoordeling van vrijstellingsverzoeken is de examencommissie gehouden aan de richtlijnen en procedures in het Examenhandboek Beroepsonderwijs ROC Mondriaan en het Examen- en kwalificatiebesluit beroepsopleidingen WEB.

Artikel 3 Herkansen van examens

3.1 Recht op herkansing.

De student heeft recht op één herkansing van elk examen binnen de voor hem geldende studieduur. Voor het herkansen van de centrale examens geldt het Examen- en kwalificatiebesluit beroepsopleidingen WEB.

3.2 Mogelijkheid tot meer herkansingen.

Indien er mogelijkheid wordt geboden tot meer herkansingen zijn de voorwaarden daartoe (bijvoorbeeld met betrekking tot het naleven van de presentieregels) opgenomen in de Onderwijs- en Examenregeling van de opleiding.

Artikel 4 Organisatie van examens

4.1 Bekendmaking organisatie van het examen.

Alle gegevens met betrekking tot de inhoud, vorm, organisatie en beoordeling van examens worden tijdig aan de studenten bekend gemaakt. Dit geldt eveneens voor de informatie over toegestane of verplichte hulpmiddelen.

4.2 Bekendmaking gang van zaken.

De gang van zaken voor, tijdens en na afloop van een examen wordt tijdig, dat wil zeggen, ten minste een week voor aanvang van het examen aan de student kenbaar gemaakt.

De examencommissie bepaalt of, en zo ja op welke wijze, een student zich moet inschrijven voor een examenonderdeel. Studenten zijn verplicht deel te nemen aan de examenonderdelen waarvoor zij zich hebben ingeschreven.

4.3 Aangepaste examinering.

Ten aanzien van specifieke doelgroepen en gehandicapten kan de examencommissie aangepaste examinering toestaan. De student dient hiertoe zo vroeg mogelijk een schriftelijk verzoek in bij de examencommissie. Bij centrale examinering dient het verzoek te voldoen aan de eisen conform het examenprotocol van het College voor Toetsen en Examens. Indien de wens voor aangepaste examinering niet bij de start van de opleiding wordt vastgesteld is het belangrijk dit zo snel mogelijk te doen na vaststelling van de functiebeperking.

De beslissing voor aangepaste examinering van de examencommissie wordt uiterlijk binnen tien schooldagen na indiening van het verzoek, schriftelijk meegedeeld aan de student.

- 4.4 Uitvoering.
De examencommissie is verantwoordelijk voor de goede gang van zaken tijdens de uitvoering van examens. De commissie is verantwoordelijk voor de inrichting van de locatie, het beschikbaar zijn van de benodigde materialen en draagt zo nodig zorg voor adequate surveillance.

De uitvoering van centrale examens vindt plaats conform het examenprotocol van het College voor Toetsen en Examens.

- 4.5 Legitimatie.
Alle studenten die een examen afleggen moeten een geldig legitimatiebewijs kunnen tonen.

Artikel 5 De uitslag

- 5.1 Bekendmaking uitslag.
De uitslag van een examen wordt binnen tien schooldagen na het examen bekend gemaakt. Bij centrale examens gelden de landelijk afgesproken termijnen zoals die door het College voor Toetsen en Examens zijn doorgegeven. Resultaten worden in de regel schriftelijk aan de studenten bekendgemaakt.
- 5.2 Inzagerecht, bewaartermijn en recht op bespreking.
Examengegevens van studenten worden, indien de aard of omvang van de stukken dat toelaat, tezamen met de beoordelingsaspecten en indicatoren door de school bewaard. De bewaartermijn bedraagt anderhalf jaar na afronding van de opleiding. Gedurende zes weken na de bekendmaking van de uitslag heeft de student recht op inzage en heeft de student recht op bespreking van het materiaal en op motivering van de beoordeling, voor zover een eventuele geheimhoudingsplicht ten aanzien van de examenproducten zich daar niet tegen verzet. Voor zover mogelijk wordt een alternatief geboden.
- 5.3 Met betrekking tot het Centraal examen gelden specifieke regels; zie het Examen- en kwalificatiebesluit beroepsopleidingen WEB..
Wanneer de student vragen en opmerkingen heeft over de Centraal Ontwikkelde Examens (CE) taal en rekenen kan de student daarvoor terecht bij de MBO Examenlijn van de Jongeren Organisatie Beroepsonderwijs, JOB. <http://www.mbo-examenlijn.nl/>
JOB heeft speciaal voor de CE een website voor studenten ontwikkeld en een klachtenlijn ingesteld. Als de student zich rechtstreeks tot het CvTE wendt, word hij/ zij door het CvTE doorverwezen naar JOB.

Het is niet mogelijk om over de inhoud van het CE bezwaar te maken bij de examencommissie van de school of om in beroep te gaan bij de Commissie van beroep voor de examens van Mondriaan.
- 5.4 Diplomerings.
De wettelijke eisen en voorwaarden voor diplomering zijn beschreven in de Onderwijs- en Examenregeling van de opleiding. De student komt voor een diploma in aanmerking, als hij aan al deze eisen en voorwaarden aantoonbaar heeft voldaan.
- 5.5 Geldigheidsduur examen.
- 5.5.1 De geldigheidsduur van de uitslag van een specifiek examen(onderdeel) is gedurende de opleiding gelijk aan de studieduur + 1 jaar.
- 5.5.2 De geldigheidsduur van de uitslag van examens van de generieke examenonderdelen Nederlandse taal en rekenen en Engels is maximaal twee jaar na het studiejaar waarin het betreffende examenonderdeel is afgelegd.

Artikel 6 Onregelmatigheden

6.1 Onregelmatigheden.

De examencommissie is bevoegd het examen ongeldig te verklaren bij onregelmatigheden. Als onregelmatigheid wordt in ieder geval aangemerkt:

- (het mogelijk maken van) spieken,
- het overnemen van teksten zonder bronvermelding,
- het niet opvolgen van instructies van surveillanten,
- het gebruiken van niet toegestane hulpmiddelen,
- het ongeoorloofd meenemen van papier of aantekeningen.

Verder staat het ter beoordeling van de examencommissie om gedragingen, handelingen en dergelijke aan te merken als onregelmatig in de zin van dit artikel.

Onregelmatigheden tijdens afname centrale examinering.

Indien er sprake is van een onregelmatigheid die niet oplosbaar is tijdens de afname van het centrale examen, waarbij meerdere kandidaten betrokken zijn, neemt de examencommissie contact op met de contactpersoon van de Inspectie van het SBC, voor de verdere afhandeling.

6.2 Horen student.

Alvorens de examencommissie een beslissing neemt inzake geschillen, hoort deze de student.

6.3 Onregelmatigheden van ernstige aard

Indien er sprake is van onregelmatigheden van ernstige aard, kan de examencommissie de onderwijsmanager adviseren disciplinaire maatregelen te treffen, conform artikel 7 van het Studentenstatuut

Artikel 7 Beroepsrecht

7.1 Beroep aantekenen.

Studenten kunnen beroep aantekenen tegen beslissingen van beoordelaars, de examencommissie en de examinatoren, die verband houden met het examen of een onderdeel daarvan. Dit kan bij de Commissie van beroep voor de examens, op basis van het 'Studentenstatuut' en conform het 'Reglement commissie van beroep voor de examens Mondriaan'.

7.2 Centrale examinering.

Het is niet mogelijk om over de (totstandkoming van) het cijfer bezwaar te maken bij de examencommissie van jouw school of om in beroep te gaan bij de Commissie van beroep voor de examens van Mondriaan.

Het is wel mogelijk om een klacht in te dienen over de wijze (examencondities) waarop het examen is afgenomen .

Artikel 8 Slotbepaling

8.1 Onvoorziene gevallen.

In gevallen waarin dit reglement en de betreffende Onderwijs- en Examenregeling niet voorziet, beslist de examencommissie.

8.2 Geheimhouding.

Een ieder die betrokken is bij de uitvoering van de examinering en daarbij de beschikking krijgt over gegevens waarvan hij het vertrouwelijke karakter kent of redelijkerwijs moet vermoeden, en voor wie niet reeds uit hoofde van ambt, beroep of wettelijk voorschrift ter zake van die gegevens een geheimhoudings- plicht geldt, is verplicht tot geheimhouding daarvan, behoudens voor zover enig wettelijk voorschrift hen tot bekendmaking verplicht of uit zijn taak bij de uitvoering van de examinering noodzaak tot bekendmaking voortvloeit.

8.3 Strijdigheid bepalingen

Indien enige bepaling uit de onderwijs- en examenregeling strijdig is met de bepalingen uit dit reglement, hebben de bepalingen uit dit reglement voorrang.

Artikel 9 Citeertitel

Dit reglement kan worden aangehaald als het Centraal Examenreglement Beroepsopleidingen ROC Mondriaan.

Lijst van documenten waar naar verwezen wordt:

- Het Examen- en kwalificatiebesluit beroepsopleidingen WEB.
- De Onderwijs- en Examenregeling van de opleiding (OER).
- Regeling examenprotocol centrale examinering mbo

3. **Examencommissie**

De examencommissie van de School voor Uiterlijke verzorging is bereikbaar op het volgend adres:

adres :	Leeghwaterplein 72, 2521 DB Den Haag
tel. :	088 666 3227
e-mail :	examenbureau.uv@rocmondriaan.nl

4. **Commissie van Beroep voor de Examens**

Als student kun je bij de 'Commissie van Beroep voor de Examens' beroep aantekenen tegen beslissingen die verband houden met de uitslag van en de behandeling tijdens een onderdeel van het examen. Het beroep moet je binnen twee weken na de beslissing indienen bij de 'Commissie van Beroep voor de Examens' door middel van een brief met de redenen waarom je het niet eens bent met de beslissing.

ADRES COMMISSIE VAN BEROEP VOOR DE EXAMENS

De 'Commissie van Beroep voor de Examens' is te bereiken via het meld- en informatiepunt klachten: klachten@rocmondriaan.nl.

Commissie van Beroep voor de Examens
Leeghwaterplein 72
2521 DB Den Haag
Tel. 088-6663852 (mevr. S. Liem, griffier van de commissie)

Zie voor de manier waarop je beroep kunt aantekenen bij de 'Commissie van Beroep voor de Examens' het *Reglement van beroep voor de examens Mondriaan*. Deze kun je vinden op de website www.rocmondriaan.nl.

5. **Klachtencommissie ROC Mondriaan**

De Klachtencommissie van ROC Mondriaan is te bereiken via het volgende mailadres: klachten@rocmondriaan.nl.

Het bezoekadres:

Leeghwaterplein 72
2521 DB Den Haag

6. Niveaubeschrijvingen Nederlands

	Mondelinge taalvaardigheid			Lezen		Schrijven
	Gesprekken	Luisteren	Spreken	Zakelijke teksten	Fictionele, narratieve en literaire teksten	
4F	Kan in alle soorten gesprekken taal nauwkeurig en doeltreffend gebruiken voor een breed scala van onderwerpen uit (beroeps)opleiding, en van maatschappelijke aard.	Kan luisteren naar een grote variatie aan, ook complexe, teksten over onderwerpen uit de (beroeps)opleiding en van maatschappelijke aard, die ook abstracte thema's kunnen behandelen.	Kan duidelijke, gedetailleerde monologen en presentaties houden over tal van onderwerpen uit de (beroeps)opleiding en van maatschappelijke aard. Kan daarbij subthema's integreren, specifieke standpunten ontwikkelen en het geheel afronden met een passende conclusie.	Kan een grote variatie aan teksten lezen over tal van onderwerpen uit de (beroeps)opleiding en van maatschappelijke aard en kan die in detail begrijpen.	Kan volwassenenliteratuur interpreterend en esthetisch lezen.	Kan goed gestructureerde teksten schrijven over allerlei onderwerpen uit de (beroeps)opleiding en van maatschappelijke aard. Kan relevante belangrijke kwesties benadrukken, standpunten uitgebreid uitwerken en ondersteunen met redenen en relevante voorbeelden.
3F	Kan op effectieve wijze deelnemen aan gesprekken over onderwerpen uit de (beroeps)opleiding en van maatschappelijke aard.	Kan luisteren naar een variatie aan teksten over onderwerpen uit de (beroeps)opleiding en van maatschappelijke aard.	Kan monologen en presentaties houden over onderwerpen uit de (beroeps)opleiding en van maatschappelijke aard, waarin ideeën worden uitgewerkt en voorzien van relevante voorbeelden.	Kan een grote variatie aan teksten over onderwerpen uit de (beroeps)opleiding en van maatschappelijke aard zelfstandig lezen. Leest met begrip voor geheel en details.	Kan adolescentenliteratuur en eenvoudige volwassenenliteratuur kritisch en reflecterend lezen.	Kan gedetailleerde teksten schrijven over onderwerpen uit de (beroeps)opleiding en van maatschappelijke aard, waarin informatie en argumenten uit verschillende bronnen bijeengevoegd en beoordeeld worden.
2F	Kan in gesprekken over alledaagse en niet alledaagse onderwerpen uit leefwereld en (beroeps)opleiding uiting geven aan persoonlijke meningen, kan informatie uitwisselen en gevoelens onder woorden brengen.	Kan luisteren naar teksten over alledaagse onderwerpen, onderwerpen die aansluiten bij de leefwereld van de leerling of die verder van de leerling af staan.	Kan redelijk vloeiend en helder ervaringen, gebeurtenissen, meningen, verwachtingen, gevoelens onder woorden brengen over onderwerpen uit de (beroeps)opleiding en van maatschappelijke aard.	Kan teksten lezen over alledaagse onderwerpen, onderwerpen die aansluiten bij de leefwereld van de leerling en over onderwerpen die verder van de leerling afstaan.	Kan eenvoudige adolescentenliteratuur herkenkend lezen.	Kan samenhangende teksten schrijven met een eenvoudige, lineaire opbouw, over uiteenlopende vertrouwde onderwerpen uit de (beroeps)opleiding en van maatschappelijke aard.
1F	Kan eenvoudige gesprekken voeren over vertrouwde onderwerpen in het dagelijks leven op en buiten school.	Kan luisteren naar eenvoudige teksten over alledaagse, concrete onderwerpen of over onderwerpen die aansluiten bij de leefwereld van de leerling.	Kan in eenvoudige bewoordingen een beschrijving geven, informatie geven, verslag uitbrengen, uitleg en instructie geven in alledaagse situaties in en buiten school.	Kan eenvoudige teksten lezen over alledaagse onderwerpen en over onderwerpen die aansluiten bij de leefwereld.	Kan jeugdliteratuur belevend lezen.	Kan korte, eenvoudige teksten schrijven over alledaagse onderwerpen of over onderwerpen uit de leefwereld.

7. Niveaubeschrijvingen Moderne Vreemde Talen

	Luisteren	Lezen	Spreeken	Gesprekken	Schrijven
B2	Kan een langer betoog en lezingen begrijpen en complexe redeneringen volgen als het onderwerp redelijk vertrouwd is. Kan de meeste actualiteiten-programma's op de tv volgen. Kan het grootste deel van films in standaarddialect begrijpen.	Kan artikelen en verslagen lezen die betrekking hebben op eigentijdse problemen waarbij de schrijver een bijzondere positie of standpunt inneemt. Kan eigentijds literair proza begrijpen.	Kan gedetailleerde beschrijvingen presenteren over een breed scala aan onderwerpen die betrekking hebben op het eigen interessegebied. Kan een standpunt over een actueel onderwerp verduidelijken de voordelen en nadelen van diverse opties toelichten.	Kan zo deelnemen aan een vloeiend gesprek, dat normale uitwisseling met moedertaalsprekers mogelijk is. Kan binnen een vertrouwde context actief deelnemen aan een discussie en standpunten uitleggen en ondersteunen.	Kan een duidelijke, gedetailleerde tekst schrijven over een breed scala aan onderwerpen die de interesse van de schrijver hebben. Kan een verslag schrijven, informatie doorgeven of redenen aanvoeren ter ondersteuning voor of tegen een standpunt. Kan brieven schrijven waarin het persoonlijk belang van indrukken en ervaringen aangegeven wordt.
B1	Kan de hoofdpunten begrijpen wanneer in duidelijk taal wordt gesproken over vertrouwde zaken die hij regelmatig tegenkomt op zijn werk, school, vrije tijd enz. Kan de hoofdpunten begrijpen van radio- of tv- programma's over actuele zaken of vertrouwde onderwerpen (<i>persoonlijk, beroep</i>), als er langzaam en duidelijk wordt gesproken.	Kan teksten begrijpen die vooral bestaan uit zeer frequente, dagelijks aan het werk verbonden taal. Kan de beschrijvingen van gebeurtenissen, gevoelens en wensen in persoonlijke brieven begrijpen.	Kan uitingen op een eenvoudige manier aan elkaar verbinden, zodat hij ervaringen, gebeurtenissen dromen, verwachtingen en ambities kan beschrijven. Kan in het kort redenen en verklaringen geven voor meningen en plannen. Kan een verhaal vertellen of de plot van een boek of film weergeven en de eigen reactie beschrijven.	Kan de meeste situaties aan die zich voordoen tijdens een reis in het gebied waar de taal wordt gesproken. Kan onvoorbereid deelnemen aan een gesprek over onderwerpen die vertrouwd zijn, of zijn persoonlijke belangstelling hebben of die betrekking hebben op het dagelijks leven (<i>b.v. familie, hobby's, werk, reizen en actuele gebeurtenissen</i>)	Kan eenvoudige samenhangende tekst schrijven over onderwerpen die vertrouwd of van persoonlijk belang zijn. Kan persoonlijke brieven schrijven waarin ervaringen en indrukken beschreven worden.
A2	Kan zinnen en de meest frequente woorden begrijpen die betrekking hebben op gebieden van persoonlijk belang (<i>informatie over mezelf familie, winkelen, omgeving werk</i>)). Kan de belangrijkste punten in korte, duidelijke, eenvoudige berichten en aankondigingen volgen	Kan zeer korte, eenvoudige teksten lezen. Kan specifieke, voorspelbare informatie vinden in eenvoudige teksten, zoals advertenties, menu's, dienstregelingen. Kan korte, eenvoudige, persoonlijke brieven begrijpen.	Kan een reeks uitdrukkingen en zinnen gebruiken om in eenvoudige woorden familie en andere mensen, leefomstandigheden, opleiding en huidige of meest recente baan te beschrijven.	Kan communiceren over eenvoudige en alledaagse taken die een directie uitwisseling van informatie over vertrouwde onderwerpen en activiteiten betreffen. Kan zeer kort sociale gesprekken aan, hoewel hij gewoonlijk niet voldoende begrijpt om het gesprek zelfstandig gaande te houden.	Kan korte eenvoudige notities en boodschappen opschrijven. Kan een zeer eenvoudige persoonlijke brief schrijven, bijvoorbeeld om iemand voor iets te bedanken.
A1	Kan vertrouwde woorden en zinnen begrijpen die zichzelf, zijn familie en mijn directe concrete omgeving betreffen, wanneer de mensen langzaam en duidelijk spreken.	Kan vertrouwde namen, woorden en zeer eenvoudige zinnen begrijpen, bijvoorbeeld in mededelingen, op posters en catalogi.	Kan eenvoudige uitdrukkingen en zinnen gebruiken om de woonomgeving en de mensen in de naaste omgeving te beschrijven.	Kan deelnemen aan een eenvoudig gesprek, wanneer de gesprekspartner bereid is om zaken in een langzamer tempo te herhalen of opnieuw te formuleren en helpt bij het formuleren van wat de spreker probeert te zeggen. Kan eenvoudige vragen stellen en beantwoorden die een directe behoefte of zeer vertrouwde onderwerpen betreffen.	Kan een korte, eenvoudige mededeling doen, bijvoorbeeld voor het zenden van vakantiegroeten. Kan op formulieren persoonlijke details invullen, bijvoorbeeld naam, nationaliteit, en adres op een inschrijvingsformulier noteren

8. Beschrijving rekenvaardigheden

In het onderstaande schema zijn de rekenvaardigheden beschreven die je moet beheersen.

Getallen	<p>A. Notatie, taal en betekenis</p> <ul style="list-style-type: none"> - uitspraak, schrijfwijze en betekenis van getallen, symbolen en relaties - wiskundetaal gebruiken <p>B. Met elkaar in verband brengen</p> <ul style="list-style-type: none"> - getallen en getal relaties - structuur en samenhang <p>C. Gebruiken</p> <ul style="list-style-type: none"> - berekeningen uitvoeren met gehele getallen, breuken en decimale getallen
Verhoudingen	<p>A. Notatie, taal en betekenis</p> <ul style="list-style-type: none"> - uitspraak, schrijfwijze en betekenis van getallen, symbolen en relaties - wiskundetaal gebruiken <p>B. Met elkaar in verband brengen</p> <ul style="list-style-type: none"> - verhouding, procent, breuk, decimaal getal, deling, 'deel van' met elkaar in verband brengen <p>C. Gebruiken</p> <ul style="list-style-type: none"> - in de context van verhoudingen berekeningen uitvoeren, ook met procenten en verhoudingen
Met en meetkunde	<p>A. Notatie, taal en betekenis</p> <ul style="list-style-type: none"> - meten van lengte, oppervlakte, inhoud en gewicht, temperatuur - tijd en geld - meetinstrumenten - schrijfwijze en betekenis van meetkundige symbolen en relaties <p>B. Met elkaar in verband brengen</p> <ul style="list-style-type: none"> - meetinstrumenten gebruiken - structuur en samenhang tussen meeteenheden - verschillende representaties 2D en 3D <p>C. Gebruiken</p> <ul style="list-style-type: none"> - meten - rekenen in de meetkunde
Verbanden	<p>A. Notatie, taal en betekenis</p> <ul style="list-style-type: none"> - analyseren en interpreteren van informatie uit tabellen, grafische voorstellingen en beschrijvingen - veel voorkomende diagrammen en grafieken <p>B. Met elkaar in verband brengen</p> <ul style="list-style-type: none"> - verschillende voorstellingsvormen met elkaar in verband brengen - gegevens verzamelen, ordenen en weergeven - patronen beschrijven <p>C. Gebruiken</p> <ul style="list-style-type: none"> - tabellen, diagrammen en grafieken gebruiken bij het oplossen van problemen - rekenvaardigheden gebruiken